

**CRIME
TIME**

**TUOMAS MUSTIKAINEN
JUSSI SUDENLEHTI**

RIISUTTU KAUPUNKI

PAHUUDEN ANATOMIA -TRILOGIA

RIISUTTU KAUPUNKI

**TUOMAS MUSTIKAINEN
JUSSI SUDENLEHTI**

RIISUTTU KAUPUNKI

**CRIME
TIME**

Tekijät kiittävät Harri Aholaa, Sofia Huovista, Jaana Kiveä,
Jesse Mäntysalaa, Ilmari Pursiaista, Mette Seppälää, Johannes
Silvennoista ja Alina Sudenlehteä.

Ensimmäinen painos

© Tuomas Mustikainen, Jussi Sudenlehti ja Docendo 2026

Docendo on osa Werner Söderström Osakeyhtiötä.

Lönnrotinkatu 18 A, 00120 Helsinki

Kansi: Jussi Kaakinen

Taitto: Justine Florio, Taittopalvelu Yliveto Oy

ISBN 978-952-382-821-6

Painettu EU:ssa

Tuoteturvallisuusasioihin liittyvät tiedustelut:

tuotevastuu@docendo.fi

Sammelille (1983–2025)

*There is a crack, a crack in everything.
That's how the light gets in.*

Leonard Cohen, *Anthem*, 1992

Tämä kirja on saanut innoituksensa tositapahtumista.

KRP:N KUULUSTELUHUONE, PUOLI VUOTTA MYÖHEMMIN

Seidi Heranen istuu kolkossa kuulusteluhuoneessa. Hän hypistelee kaulassaan roikkuvaa kulkukorttia, jossa on hänen kuvansa. ”Ammatti: profiloija.”

Tietomurron seurauksia ei kukaan osannut ennakoida, ei edes Seidi. Kaaos, joka perusturvallisuuden järkkymisestä seurasi, kutsui esiin sielun voimia tavalla, johon kukaan ei ollut valmistautunut.

Pöydän ääressä istuu nuori mies, joka naureskelee itsekseen ja hakee parempaa istuma-asentoa. Läsnä on myös hänen oikeusavustajansa. Kuulustelusta vastaava rikosylikonstaapeli kertoo miehelle tämän oikeudet ja että kuulustelu nauhoitetaan. Seidi kiinnittää huomionsa tahattomiin mikroeleisiin ja kirjoittaa muistiin yksityiskohtia.

Kuulusteluissa psykopaatit harvoin tunnustavat tekemiään rikoksia. Sen sijaan he nauttivat reaktiosta, joita heidän sanansa saavat aikaan kuulijoissa. Seidi ei ole varma, onko epäilty psykopaatti. Merkitsevää on, pystyykö henkilö vastustamaan impulssiaan. Seidi tuumii, että vastarinta on ainoa tapa pitää loitolla absoluuttista pahuutta.

Epäillyllä on löysät ruskeat samettihousut, tennarit ja musta huppari. Hänen poskipäänsä ovat pyöreät, ja hän vaikuttaa kypsymättömältä. Seidi ja epäilty ovat samaa sukupolvea. Kuulustelija kertoo, että epäilty löydettiin lopulta IP-osoitteen avulla. Se on ilmeinen aloittelijan virhe. Halusiko hakkeri jäädä kiinni, Seidi miettii. Hän avaa nahkapäällysteisen kansion ja alkaa kirjoittaa.

LUKU 1

Seidi havahtuu puoliunesta viestin merkkiääneen. Hän näkee Whatsappissa kollegaltaan saamansa linkin. ”Tietomurto Suomessa, satojen potilastiedot paljastuneet.”

Seidi lukee uutisen ja vaihtaa kylkeä. Guy nukkuu.

Seidin työtä on tutkia Venäjän vaikuttamiskeinoja Syyriassa. Hän työskentelee Euroopan unionille. Hän asuu parakkimaisen turvatalon tunkkaisessa huoneessa ilman tilaa liikkua ja toimia itsenäisesti. Kolkko tila on väliaikaiseen asumiseen tarkoitettu. Se ei ole mikään koti. Tällaiseen paikkaan jämähtäminen ei tee kenenkään psyykelle hyvää. Hän on vaihtanut vapautensa vapaaehtoiseen vankeuteen.

Seidi ei saa enää nukuttua. Hän herättää Guyn ja pyytää tätä sammuttamaan kattotuulettimen. Tuulettimen äänen vaimettua hiljaisuus tuntuu vaivaannuttavalta.

Uutinen saa Seidin ajattelemaan Suomea. Hän ei jaksaisi palata muistoihin, ei suruun eikä onneen. Ei elämäntilanteeseen, josta joutui lähtemään. Hän tah-toisi oppia elämään hetkessä. Sitä sota on opettanut. Menneellä ja tulevalla on vähemmän merkitystä sen jälkeen, kun joutuu pitämään sylissään lapsen ruu-mista.

Guy irrottaa otteensa tuulettimen narusta ja katsoo anelevasti Seidiä. Pöly laskostuu lattian hiekkakerrok-siin ja vastikään pyyhityn kirjoituspöydän pinnalle. Pöytään on kiinnitetty teipillä mustavalkoinen kuva Einosta, Seidin isoisästä. Tämä uhkuu vakavamieli-syyttä omenapuun alla, kotitalonsa pihalla. Koti on neljäntuhannen kilometrin päässä Damaskoksesta. Seidi panee ulkotakin päälleen.

– Onko sinun pakko mennä? Guy puhuu englantia ranskalaisella korostuksella.

– Sinä voit jäädä odottamaan. Minun täytyy saada tilaa ja olla rauhassa.

– Sinä jäät tänne, Guy sanoo.

– Älä viitsi. Tiedät, ettei minua voi käskeä kuin jotain pikkutyttöä.

– En minä sitä tarkoita. Se, miten käyttäydyt, on ristiriitaista.

– Yritätkö päästä pääni sisälle? Jätä analysointi ammattilaisille.

Guy istahtaa sängynreunalle ja riisuu sukkansa. Hän jättää ihonmyötäiset alushousut jalkaansa. Seidi riisuu takkinsa ja kääntyy miestä kohti. Guy on kaunis. Laiha vartalo ja lihaksikkaat kädet, joiden verisuonet nousivat esiin. Nilkat ovat sirot. Seidi komentaa Guyta kääntymään ympäri. Tämä epäröi hetken mutta tyytyy osaansa. Seidi kiertää sängyn ympäri koskematta mieheen. Guy tivaa, mitä peliä Seidi oikein pelaa. Seidi sanoo sen olevan ainoastaan aikuisten leikkiä. Tällä kertaa hän on ohjaksissa.

Seidi istahtaa Guyn viereen ja kuljettaa kättään tämän haaroihin.

Läheisestä minareetista kantautuva rukouskutsu pilaa intiimin tunnelman. Seksi on Seidin keino vapautua sodan kurimuksesta. Aivan kuin hän aavistaisi kuolevansa ja haluaisi täytyä vielä kerran. Hän haluaa elää täysillä välittämättä kauhuista.

Sota muistuttaa kuolemasta ääninä ja tuoksuina. Niissä hetkissä elämänvoima hautautuu tragedian alle.

Seidi pukeutuu ja laittaa päähänsä hiukset peittävän hijabin. Hänen ajatuksensa törmäilevät. Seidi ei ole saavuttanut Syyriassa sitä, mitä kuvitteli saavuttavansa. Hän on kyllästynyt lähikulmiin.

Hän on alkanut tarvita omaa tilaa ja aikaa lähellä tapahtuneen pommituksen jälkeen. Seidi on ruvennut ahdistumaan suljetuissa huoneissa. Seidi vannottaa

Guyta olemaan hiiskumatta siitä, että hän lähtee seikkalemaan turva-alueelta. Miehet ovat peittelemättömän alastomia silloin, kun he haluavat tyydytystä. Seidi säälii häntä.

– Miten voit olla noin pehmeä? Sinähän olet sotilas, Seidi sanoo.

– Älä, se on liian vaarallista ilman luotiliiviä ja turvamiestä, Guy sanoo.

– Haluan nähdä kaupunkia itse. Ilman, että kukaan seuraa perässäni ja sanoo, mitä pitää katsoa.

– Miksi et luota minuun? Jää nyt tänne.

– Palaan viimeistään tunnin kuluttua, Seidi sanoo ja kiertää hijabin yhä tiukempaan. Hän vilkaisee itseään peilistä. Huivi korostaa voimakkaita kasvonpiirteitä.

Rukoushetken aikaan voi liikkua puoli tuntia rauhassa. Kaupunki on erillään kansainvälisen yhteisön asumuksista. Kauempaa kuuluu mopon ääni.

Vaimeat kumahdukset kiertävät tuulettomalla taivaalla. Yksittäisiä laukauksia kuuluu yleensä taisteluiden jälkeen. Jos niitä kajahtaa kaksi peräkkäin, tarkoittaa se sotilaan tai varkaan teloitusta. Kun laukauksia ammutaan sarjana, joku on mennyt naimisiin, ja miehet ampuvat perintöaseillaan kohti taivasta.

Laukaukset ovat Seidille hienoviritteisempää tietoa arjesta kuin kello tai uutiset, jotka ovat täynnä propagandan värittämiä yksityiskohtia. Ammukset rikkovat

ilmaa ja repivät auki haavoja. Laukaukset ovat koodikieltä, morsetusta kaupungin elämästä.

Pystyyn jääneen kerrostalon huoneisto savuaa. Talon sisällä on perheitä, jotka laittavat ruokaa ja yrittävät selviytyä tuhoutuneissa kodeissaan. Nouseva tuuli pyörittää roskia. Seidin jalkojen juureen lentää sanomalehden sivu. Seidi noukkii sen käteensä. Kuvassa on Syyrian presidentti Bashar al-Assad ja hänen vaimonsa Asma.

Seidi oli nähnyt Asman ensimmäistä kertaa Vogueissa ylioppilaskirjoitusten aikoihin vuonna 2012. Artikkelissa Asmaa kutsuttiin Aavikkoruusuksi.

Vuosikymmenen alussa kaikki ihailivat muodikasta ja länsimaista Asmaa ja unohtivat tragedian. Hänen miehensä hallinto oli tappanut viisituhatta siviiliä. Asmaa kutsuttiin varjoisan maan valoksi ja Syyriaa turvalliseksi maaksi. Asma oli väline diktatuurin myymiseen demokratiana länsimaihin. Silloin Seidi ymmärsi, mikä valta medialla oli.

Seidi kirjoitti jo syksyllä kaikki aineet ja ehti valmistautua koko kevään kansainvälisen politiikan opintohakuun huippuyliopistoon. Arvostettuun London School of Economicsiin oli vaikea päästä, mutta Seidi oli lapsesta asti tottunut haasteisiin.

Kun hän oli opiskellut vuoden kansainvälistä politiikkaa, otti hän psykologian toiseksi pääaineekseen.

Sivuaineena Seidi opiskeli kriminaalipsykologiaa, koska hänen haaveenaan oli tulla profiloijaksi.

Hän halusi muuttaa maailmaa. Isoisältään hän oli oppinut Nelson Mandelan ja Martti Ahtisaaren kaltaisten rauhanpuolustajien ihailun. Harjoittelupaikka Martti Ahtisaaren perustamassa Crisis Management Initiativessa oli unelmien täyttymys. Harva nuori pääsi CMI:hin heti opiskeluiden jälkeen. Seidin piti aloittaa ruohonjuuritasolta, ensimmäiset työt muistuttivat enemmänkin sihteerin hommia, mutta hänen kunnianhimonsa huomattiin nopeasti. Seidi aikoi todistaa, ettei kriisialueilla työskentely kuulunut ainoastaan miehille.

Kansainvälinen yhteisö pyysi häneltä lisää tietoa venäläisten vaikuttamisstrategioista Syyriassa. Sota Syyriassa soveltui Kremlin propagandan tarkoituksiin. Se pönkitti maan itsestään esittämää kuvaa suurvaltana ja tarjosi mahdollisuuden pitää amerikkalaiset poissa Syyriasta. Seidi pyrki Euroopan unionin alaisena tarkkailijana tuomaan esiin edes rahtusen totuudesta, joka oli jäänyt pimentoon.

Seidi taittaa lehden taskuunsa ja jatkaa kävelyään haljennutta katuja romahtaneiden talojen lävitse. Hän ei halua unohtaa maisemaa ja ihmisten kohtaloita. Mitä kauemmas hän pääsee, sitä enemmän hän näkee ehjänä säilyneitä rakennuksia.

Teehuoneen ulkopuolella istuksii tupakoivia miehiä pelaamassa tammea. Kun he huomaavat Seidin käyttävän puhelimen kameraa, he nousevat ja jättävät pelinappulat pöydälle. Seidi panee puhelimen taskuunsa ja jatkaa matkaansa. Hän kääntyy tielle, joka vie takaisin kansainvälisen yhteisön asuinalueelle. Hän kiihdyttää askeliaan, kun huomaa miesten seuraavan häntä. Asutus loppuu, edessä on vain hiekkaa. Seidi on turta.

Hän lisää vauhtiaan ja alkaa lopulta juosta. Hengitys muuttuu raskaaksi, kun veri hyökyy suuriin lihaksiin. Tuuli on tempaista hijabin päästä.

Vasta turvatalon ovella Seidin hengityksen rytmi tasaantuu. Pelko muuttuu jännitykseksi ja kihelmöinniksi vatsassa. Vaikka Seidi pitää jännityksestä, tällä kertaa kiihtymys ei tuota hänelle elossa olon tunnetta.

Hän hengittää syvään tavalla jonka on oppinut turvallisuuskoulutuksessa. Keho on ylivirittynyt mutta ei enää tunnoton.

Illan viilentyessä alkaa kuhina. Katumyyjät pystytävät värikkäät kojunsa, ja jeeran tuoksu täyttää kaupungin.

LUKU 2

– Mikä hätänä, miksi olet noin peloissasi Guy, hengittät kuin hätääntynyt lapsi, Seidi sanoo.

Pitkästä aikaa hän huomaa puhuttelevansa miestä tämän nimellä. Hän haluaa eroon Guysta ja päättää ärsyttää tätä.

– Olin huolissani, Guy vastaa.

Seidi ei halua puhua peloistaan, toiveistaan ja määritellä heidän suhdettaan. Kriisioloissa solmittuja ihmissuhteita ei ole suunniteltu kestäviksi.

Seidi jättää vieraan ihmisen etäisyyden heidän välilleen ja vastaa:

– Mitä sitten? Olethan sinä itsekin liikkunut tuolla.

– Olen. Mutta se on eri asia. Vaikutat epävakaalta, tulet ja menet, miten haluat. Ihan kuin pakenisit jotain, Gyu vastaa.

– En usko, että tulet koskaan tottumaan sellaiseen.

ISBN 978-952-382-821-6
84.2 www.docendo.fi

KUN KAUPUNKI RIISUTAAN SALAISUUKSISTA, KUKAAN EI OLE TURVASSA.

SUOMEN KANSALLINEN TURVALLISUUS järkkyy tietoturvan seurauksena. Keskusrikospoliisi kutsuu avukseen informaatioodankäynnin asiantuntijan, psykologi Seidi Herasen.

Koko maa on sokissa, kun selviää, että terapiakeskus Valve on joutunut kybervaikuttamisen kohteeksi, ja kymmenien tuhansien suomalaisten terveystiedot tulevat julkisiksi. Heranen selvittää rikoksen taustoja ja yrittää estää salaisuuksien leviämisen. Samalla hän joutuu kohtaamaan myös omat varjonsa. Rikolliset on saatava kiinni, mutta onko siitä maksettava hinta liian suuri?

RIISUTTU KAUPUNKI on tosielämän rikoksista innoituksensa saaneen *Pahuuden anatomia* -romaanitrilogian toinen, itsenäinen osa.